

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 52/98

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 20. augusta 1998 predbežne prerokoval podnet [REDACTED] a [REDACTED], bytom [REDACTED] zastúpených JUDr. Milošom Taragelom, komerčným právnikom, Spišská Nová Ves, Starosaská 11, vo veci porušenia základných práv upravených v čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 postupom a rozhodnutiami Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi č. k. 4 C 1128/91 z 9. novembra 1994 a Krajského súdu v Košiciach č. k. 19 Co 152/95 z 25. septembra 1995 a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDACTED] a [REDACTED] **o d m i e t a** pre nepríslušnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky na prerokovanie veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

[REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] zastúpení JUDr. Milošom Taragelom, komerčným právnikom, Spišská Nová Ves, Starosaská 11 (ďalej len „navrhovatelia“), návrhom na začatie konania z 10. júna

1998 navrhli, aby Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vydal rozhodnutie, „ktorým vysloví, že postupom podľa § 11 zákona č. 87/1991 Zb. a rozhodnutím MF SR č. 6958/96-72 zo dňa 30. mája 1996 boli porušené naše práva na pokojné užívanie svojho majetku, na ochranu vlastníckeho práva, na rešpektovanie obydlia a na primeranú náhradu za odňaté vlastnícke právo“.

Na základe výzvy ústavného súdu z 25. júna 1998 na odstránenie nedostatkov návrhu mu navrhovateľa listom z 13. júla 1998 oznámili, že podanie z 10. júna 1998 označili ako podnet na začatie konania podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky pre porušenie práv navrhovateľov. Ďalej uviedli: „Porušenie práv navrhovateľov právnou úpravou § 4 ods. 2 zák. č. 87/91 Zb. Povinnými osobami sú tiež fyzické osoby, ktoré nadobudli vec od štátu, ktorý získal oprávnenie s ňou nakladať za okolností uvedených v § 6 zákona, a to v prípadoch, keď tieto osoby nadobudli vec v rozpore s vtedy platnými predpismi a ustanovením § 11 zák. č. 87/91 Zb. - Ak nehnuteľnosť vydá iná osoba než štát, vznikne tejto osobe nárok na vrátenie kúpnej ceny, ktorú zaplatila pri kúpe veci.“.

Podľa názoru navrhovateľov „postupom podľa cit. právnej úpravy boli rozsudkami OS v Spišskej Novej Vsi 4 C 1128/91 z 9. novembra 1994, KS v Košiciach 19 Co 152/95 z 25. septembra 1995 a rozhodnutím MF SR č. 6958/96 z 30. mája 1996 porušené ústavou a medzinárodnými dohovormi zaručené práva:

Článok 20 ods. 1 Ústavy SR právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Článok 20 ods. 4 Ústavy SR - vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Článok 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každá osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8, podľa ktorého má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.“.

Navrhovatelia napokon uviedli, že v rozpore s citovanými základnými právami a slobodami nielenže im bolo súdne uložené vydať nehnuteľnosti nadobudnuté v dobrej viere od Slovenskej republiky podľa § 4 ods. 2 zák. č. 87/1991 Zb., keď sa v súdnom konaní preukázalo, že predávajúci Slovenská republika odpredal nehnuteľnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] za cenu nižšiu ako určoval cenový predpis, ale im nebola priznaná bytová náhrada a vrátením kúpnej ceny im vzhľadom na infláciu a všeobecný rast cien bola poskytnutá kompenzácia v nepatrnej výške k hodnote vydávaných nehnuteľností v čase ich vydania.

Na základe uvedených dôvodov a s poukazom na základné podanie navrhovatelia navrhli, aby ústavný súd ich podnet prijal na konanie.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv. Z konania o podnetoch nie je možné vylúčiť ani postup všeobecných súdov Slovenskej republiky, pokiaľ v jeho dôsledku došlo k porušeniu základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby ako účastníka súdneho konania (čl. 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky) a pokiaľ tomuto základnému právu alebo slobode neposkytuje právny predpis Slovenskej republiky žiadnu ochranu využitím opravného prostriedku. Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu ústavný súd skúma jeho zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej

rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., ako aj prípadné dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Podstata podnetu navrhovateľov smerovala k tomu, aby ústavný súd preskúmal postup a spôsob, akým označené všeobecné súdy v prvostupňovom a v odvolacom konaní vykladali a aj uplatňovali citované ustanovenia zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov. V súvislosti s tým ústavný súd poukazuje na právne názory, ktoré už predtým vyslovil vo viacerých svojich rozhodnutiach a z ktorých vychádzal aj pri rozhodovaní o podnete navrhovateľov s ohľadom na jeho petit. V rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 38/97 z 24. júna 1997 ústavný súd konštatoval, že „Ústava Slovenskej republiky vo svojej siedmej hlave označenej ako „Súdna moc“ konštituuje vzťah ústavného súdu a všeobecných súdov ako dvoch samostatných a vzájomne nezávislých zložiek súdnej moci v Slovenskej republike. Samostatnosť oboch zložiek súdnej moci sa prejavuje v tom, že každá z nich má ústavou a zákonmi vymedzenú svoju vecnú pôsobnosť, ktorú vykonáva samostatne a bez spoluúčasti druhej zložky. Ústavný súd preto nie je oprávnený konať a rozhodovať o veciach, ktoré sú zverené do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy) a všeobecné súdy nie sú oprávnené konať a rozhodovať o veciach, ktoré sú zverené do rozhodovacej právomoci ústavného súdu (čl. 125 až 129 ústavy). Ani Ústava Slovenskej republiky a ani zákonná úprava sústavy všeobecných súdov a ústavného súdu neurčujú nadradenosť ústavného súdu nad všeobecnými súdmi, takže ho nemožno považovať za nadriadený všeobecným súdom. Ústavný súd nie je z tohto dôvodu oprávnený preskúmať, potvrdzovať, či dokonca zrušovať procesné rozhodnutia a ani rozhodnutia vo veci samej prijaté všeobecnými súdmi, keďže takáto právomoc patrí výlučne odvolacím, resp. dovolacím súdom v sústave všeobecných súdov“.

S ohľadom na totožnosť podnetu navrhovateľov (jeho petitu a odôvodnenia) s tým, ktorý ústavný súd rozhodol pod sp. zn. I. ÚS 75/97 z 11. novembra 1997 aj v danom prípade platí, že „ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri uplatňovaní zákonov a ich výklade viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Je tomu tak aj preto, že všeobecné súdy

vychádzajú pri riešení sporu zo zákonnej a nie z ústavnej úpravy. Ústavný súd je oprávnený posúdiť len prípadnú neústavnosť ich konania, nie však rozdielnosť právnych názorov všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania príslušných ustanovení zákona. Uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv. Za porušenie základného práva občana nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom.“. Podobne ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 5/98 z 28. januára 1998 konštatoval, že „všeobecné súdy sú výlučne kompetentné v rámci svojho hierarchického usporiadania rozhodovať vo veciach im zverených v prvostupňovom konaní a o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch. Skutočnosť, že ústavný súd netvorí časť sústavy všeobecných súdov ho vylučuje z možnosti preskúmať zákonnosť konania všeobecných súdov. Z tejto skutočnosti vyplýva, že v žiadnom prípade nemôže preskúmať dodržiavanie a aplikáciu takých ustanovení procesných predpisov, ktoré sú prejavom nezávislého postavenia súdu a sudcu; napr. ustanovenia o hodnotení dôkazov, o výlučnej kompetencii súdu z hľadiska rozsahu dokazovania atď.“.

Navrhovatelia vo svojom podnete neoznačili také konanie (postup) všeobecných súdov, ktoré by konkrétne naznačovalo, že v danom prípade došlo k porušeniu niektorého ústavného práva patriaceho medzi ústavnoprávne princípy konania pred všeobecnými súdmi (druhá hlava, siedmy oddiel ústavy). Preto ani nemohla byť splnená jedna zo základných podmienok pre začatie konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 1998

Za správnosť opísaného
textu: [REDACTED]

JUDr. Ján **K l u ě k a**
predseda senátu